

Helsingin kaupunki, Sosiaali- ja terveystoimi
VAMMAISTYÖN KANSALAISILTA 23.1.2019

Illan teemana olivat ajankohtaiset asiat Helsingin kaupungin vammaistyössä. Helsingin Autismi- ja Aspergeriyhdistyksen edustajana tilaisuuteen osallistui Liisa Lundelin-Nuortio. Tilaisuuteen oli pyydetty myös etukäteiskysymyksiä. Yhdistys oli jättänyt kysymykset asumispalvelujonon purkamisesta sekä palvelusetelin, henkilökohtaisen budjetoinnin ja suorahankintojen käytöstä autismin kirjon henkilöiden asumispalveluissa. Kysymyksiin saatiin osittain vastauksia, mutta keskustelua kaupungin kanssa on tarpeen jatkaa.

Tilaisuuden avasi perhe- ja sosiaalipalvelujen vammaistyön johtaja (1.9.2018 alkaen) Katja Raita. Hän kertoi myös mm., että terveydenhuollon lisäksi myös sosiaalipalveluiden asiakirjat ovat siirtymässä Kanta-palveluun (ks. <https://thl.fi/fi/web/tiedonhallinta-sosiaali-ja-terveysalalla/kanta-palvelut/sosiaalihuollon-kanta-palvelut>).

1 Työ- ja päivätoiminta (vammaisten työ- ja päivätoiminnan päällikkö Pauliina Vähäpesola)

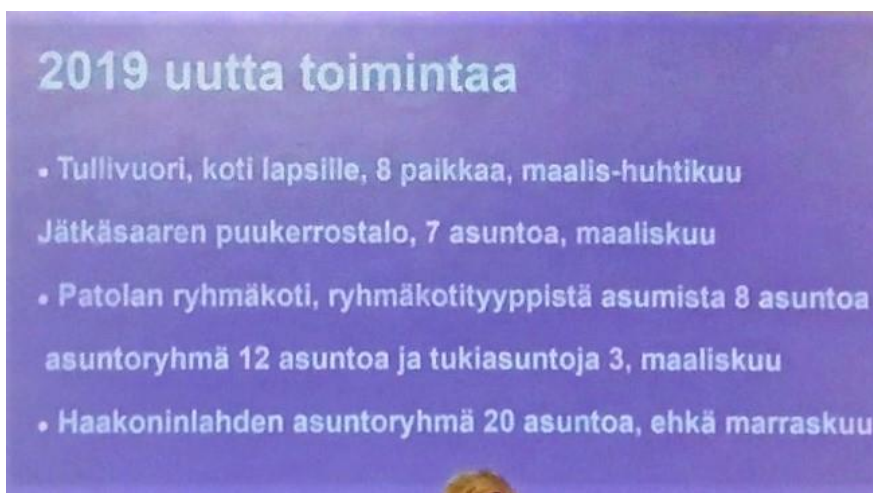
Kaupungin omat toimintayksiköt on jaettu 1) työllisyyttä edistäviin ja 2) osallisuutta edistäviin taloihin. Vähäpesolan mukaan tavoitteita ovat mm. yksilöllisyys, asiakaslähtöisyys ja osatyökykyisten työllistäminen. Autismi kirjon henkilöille toimintaa ei ole ollut riittävästi tarjolla kaupungin itse tuottamissa palveluissa, ja nyt tätä pyritään lisäämään (yhdessä toimipisteistä).

Kalasataman toimintakeskus valmistuu vuonna 2020 (kevät/kesä). Keskuksessa tulee olemaan vahvan tuen autismi kirjon ja kehitysvammapsykiatrian yksikkö sekä nuorten autismi kirjon asiakkaiden tarpeisiin vastaavia palveluita.

Ostopalveluina työ- ja päivätoiminnasta tarjotaan nykyisin noin 50 %.

2 Vammaisten asumispalvelut (asumispalvelupäällikkö Kristiina Rähä)

Rähä kertoi kaupungin itse tuottamista asumispalveluista. Kaupungilla on paitsi asumisyksiköitä myös tuettuja yksittäisiä asuntoja ryhmäkotien lähellä. Helsinki on nyt luopunut laitospuolitoimisista palveluista (Killinmäki lakkautettu), ja laitosasukkaille on saatu uudet asumispaiikat mm. kaupungin uusista yksiköistä (ks. kuva alla).

Kaupunki ei osannut kysyttäessä kertoa asumisjonossa tällä hetkellä olevien lukumäärää. Uusia yksiköitä valmistuu, mutta toisaalta vanhoja lakkautetaan mm. soveltumattomien tilojen takia - nettolisäystä asumispaikoissa kuitenkin tapahtuu.

Keskusteltiin asukkaiden itsemääräämisoikeuden toteutumisesta. Kaikkien asukkaiden kanssa tehdään ns. IMO-suunnitelma.

Ostopalveluiden osuus myös asumisessa on noin 50 %. Autismin kirjon henkilöiden osalta kyseeseen tulevat yleensä juuri ostopalvelut, eikä kaupungin omassa asumispalvelutuotannossa juurikaan ole sopivia palveluita.

3 Vammaisten sosiaalityö (vs. sosiaalityön päällikkö Kirsti Tala)

Jatkossa vammaisten sosiaalityö, ml. omaishoidontuen asiat, on jaettu kahtia:

- alle 18-vuotiaiden palvelut/perhekeskukset (Itäkadun perhekeskus jo toiminnassa, Kallio tulossa 2019)
- aikuisten eli yli 18-vuotiaiden palvelut toimipisteissä.

Ruotsinkielisten vammaisten palvelut tulevat olemaan Kalliossa ”vauvasta vaariin”.

Keskusteltiin kahtiajakoon liittyvistä haasteista ja mm. sosiaalityöntekijöiden vaihtuvuudesta.

Omaishoidontuen kaikki suunnitelmat on tarkistettu vuoden 2018 aikana.

1.1.2019 alkaen kotiin palvelusetelillä ostettavan lomituksen määrää (vapaapäivät) on nostettu kuudesta 12 tuntiin/vrk. Käyttönotossa on viivettä. Tuotiin esille, ettei tuntimäärä edelleenkään vastaa vuorokautta.

4 Ostopalvelut (ostopalvelupäällikkö Minna Eronen)

Kehitysvammaisten ja autismin kirjon henkilöiden palveluiden hankinnat:

Asumispalveluiden uudet sopimukset tuottajien kanssa ovat voimassa 1.1.2019 alkaen ja päivätoiminnan todennäköisesti 1.2.2019 alkaen. Eronen korosti, että tämä ei vaikuta asiakkaiden olemassa oleviin palveluihin, vaan ne jatkuvat entiseen tapaan. Sopimukseen sisältyy laadunvalvonta, ja tämä koskee myös kaupungin omaa palvelutoimintaa. Tavoitteena ovat yhteiset laatuksiteerit palvelun tuottamis- ja hankintatavasta riippumatta. Palvelusetelin käyttöönottoa valmistellaan näissä palveluissa, ja silloinkin laatuvaatimukset ovat kaupungin mukaan samat.

Henkilökohtaisen avun palvelusetelin osalta palvelukuvaus on tarkoitus uudistaa.

Kysymykseen em. kilpailutusten laatuksiteereistä Eronen vastasi, että kriteerit ovat julkisia, mutta keskeisempää on kunkin asiakkaan oma palvelusuunnitelma. Palvelusuunnitelma tulisi päivittää 1-2 krt/v.

Kysymykseen asumisen kaveriporukoista/yhteishankkeista kaupunki totesi, että toiveita voidaan kuunnella.

5 Vammaisasiamies

Kaupungin uusi vammaisasiamies Tiina Lappalainen esittäytyi. Asiamies toimii myös vammaisneuvoston sihteerinä. Vammaisneuvosto toimii vammaisten henkilöiden, eri vammaisjärjestöjen sekä kaupungin edustajien neuvoa-antavana yhteistyöelimenä. Vammaisneuvoston kokoukseen 14.2.2019 osallistuu myös pormestari Jan Vapaavuori, ja kokous lähetetään myös verkossa.